

**Pöytäkirja****KOKOUS 1/2023****KANSALLINEN BIOTALOUSPANEELI**

Aika: 9.3.2023 8:30– 9.30

Paikka: Teams

## Osallistujat:

Heinänen Topi	MMM, maa- ja metsätalousministerin erityisavustaja, puheenjohtaja
Lintilä Mika	TEM, elinkeinoministeri
Aalto Tino	Sahateollisuus ry
Alkio Jyrki	TEM
Asikainen Antti	Luonnonvarakeskus
Eini Ari	Suomen metsäkeskus
Heinonen Jarmo	Business Finland
Hertsi Juha	Päijät-Hämeen liitto
Hurme Liisa-Maija	Etelä-Pohjanmaan liitto
Hyvönen Ulla	Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Isomäki Ritva	Pohjois-Pohjanmaan liitto
Järvinen Erno	MMM
Järvinen Joel	MMM
Kaila Minna-Mari	MMM
Kantor-Aaltonen Carmela	Suomen Bioteollisuus FIB
Koponen Hannu	Keski-Suomen liitto
Kostilainen Anniina	Sahateollisuus ry
Kruus Kristiina	Suomen yliopistot UNIFI ry
Lappalainen Minna	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Laurila Juha	Turun yliopisto
Leino Kaisa	Jyväskylän yliopisto
Liimatainen Anne	Opetushallitus
Lindell Pirita	Teknologiateollisuus ry
Lindström Maarit	Metsäteollisuus ry
Linnamaa Pentti	YM
Maijanen Aila	Clic Innovation Oy
Muukkonen Karoliina	Energiateollisuus ry
Nakari-Setälä Tiina	VTT
Niemelä Juha	Metsähallitus
Nikula Jussi	WWF Suomi
Ohlsbom Roope	Suomen Yrittäjät ry
Ollila Matias	TEM
Palander Ulla	TEM
Peltola Matti	Koneyrittäjät ry
Peltonen Petri	TEM
Pietola Liisa	Sitra

Ponnikas Jouni	Kainuun liitto
Raaska Laura	Suomen Akatemia
Salo Mikko	Akava ry
Seppälä Jyri	Suomen ympäristökeskus
Snell Johanna	Päijät-Hämeen liitto
Soimakallio Helena	Teknologiateollisuus ry
Sutinen Reima	TEM
Tanhuanpää Marleena	Elintarviketeollisuusliitto
Tasa Sari	TEM, sihteeri
Tupala Krista	Satakuntaliitto
Vainio-Mattila Birgitta	MMM
Vehviläinen Anne	MMM
Vuorenpalo Veli-Matti	Clic Innovations Oy
Ylä-Mononen Leena	YM
Äijälä Olli	Tapio Oy

1. **Kokouksen avaus**, maa- ja metsätalousministerin erityisavustaja Topi Heinänen avasi kokouksen. Hän kertasi tapahtumia, strategia valmistui vuosi sitten, vihreän siirtymän toimeenpano on tuonut näkyville tarpeen mittavalle määrälle uusia raaka-aineita ja materiaaleja ja Venäjän hyökkäyssota koronan jälkioireiden kanssa korostaa varautumisen, huoltovarmuuden ja strategisen omavaraisuuden tarpeellisuutta. Ruotsin EU-puheenjohtajuuskaudella biotalous on näkyvästi esillä, myös päätelmät EU:n biotalousstrategian arvioinnista ovat valmisteilla, olemme mukana tarpeen mukaan.

Suomessa maa- ja metsätalousministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö asettivat vuoden 2022 lopussa yhdessä riippumattoman metsäbiotalouden tiedepaneelin. Paneeli tarkastelee koko metsäbiotalouden arvoketjua ja tuo arvokasta lisätietoa niin biotalousstrategian kuin kansallisen metsästrategian toimeenpanoon. Puheenjohtaja kiitti paneelia kuluneesta kaudesta.

2. **Ajankohtaista biotaloudessa**, elinkeinoministeri Mika Lintilä Poikkisektoriaalisuus on vaatimus, muuten jää roihu syttymättä. Tavoitteena on saada arvonnisan kautta kestävyyttä, työtä ja hyvinvointia kaikille. EU on ottanut biotalouden yhä enemmän agendalleen. Suomen biotalousstrategia kiinnostaa ja se onkin ollut esimerkkinä monissa tilaisuuksissa. Arvonnisan nosto pääteemaksi on erityisesti herättänyt mielenkiintoa, samoin kestävyys- ja kiertotalousnäkökulmien vahvistaminen.

Meidän on yhä enemmän pyrittävä vaikuttamaan proaktiivisesti siihen, kuinka biotaloutta edistetään. Suomen tavoitteena on saada biotalous EU:n teollisuuspolitiikan keskiöön. Se avaisi monia kasvua rajoittavia portteja ja edistäisi suomalaisen teknologiaviennin mahdollisuuksia, jos eurooppalaista biotaloutta lähdetään voimallisesti uudistamaan ja kasvattamaan. EU:n lisäksi meidän on ennen kaikkea kehitettävä biotaloutta kotimaassa. Tähän biotalousstrategia antaa hyvät suuntaviivat. Biotaloudella on merkittävä rooli vihreässä siirtymässä, mutta yhteistyötä tarvitaan, niin sektoreiden välillä kuin Euroopan tasolla, jotta saamme tuon roihun syttymään ja palamaan tuloksellisesti ja vaikuttavasti. Kiitos paneelille yhteistyöstä.

3. **Metsäbiotalouden tiedepaneeli esittäytyy**, puheenjohtaja Antti Asikainen  
 Esittelyssä oli tiedepaneelin tavoite ja kokoonpano, jossa pyritti mahdollisimman laajaan osaamiskokoonpanoon. Maa- ja metsätalousministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön asettama metsäbiotalouden tiedepaneeli on tieteellinen ja riippumaton asiantuntijaelin, jonka tavoitteena on tukea politiikkaprosessien suunnittelua ja seuranta sekä poliittista päätöksentekoa koostamalla tieteellistä tietoa ja lyhyen ja pitkän aikavälin tiedepohjaisia skenaarioita kestävän metsäarvoketjun ja metsäpohjaisten ekosysteemipalvelujen taloudellisista, ekologisista, sosiaalisista ja kulttuurisen kestävyden ulottuvuuksista

Paneelin viestit tulevalle hallituskaudelle: joudumme tekemään arvo- ja talouspohjaisia valintoja metsien käyttöä koskien. Toimet metsien kasvun ja terveyden turvaamiseksi vaativat toimia. Metsäbiotalouden kasvu perustuu arvonlisän nostoon. On tehtävä osuvia ja kustannustehokkaita toimia monimuotoisuuden vahvistamiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Vastuullinen päätöksenteko ja ennakoiva metsäpolitiikka pohjautuvat tutkittuun tietoon.

Esitys liitteenä.

4. **Biotalousstrategian toimeenpano**, erityisasiantuntijat Ulla Palander ja Sari Tasa, TEM  
 Sihteeristö valmistellut suunnitelman. Fokuksena on arvonlisän nosto 3 %:sta kohti 4 %. Taulukossa esitellyt toimenpiteet, tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot. Lisänä sihteeristö on nostanut kysynnän vahvistamisen lisäksi toimenä. Tilastointi ja seuranta ovat olleet remontissa, ensimmäinen strategian arviointi ehkä ensi vuonna VN-TEAS-hankkeena. Aikataulumalli myös kommentoitavana.

Sari Tasa esitteli TKI-ohjelman luonnoksen taustavaikuttimia, kuten kansallisen toimenpanosuunnitelman ja yhteistyövaatimukset kansainvälisesti.

Kommentit molempiin tervetulleita sihteeristölle, eli Palander / Tasa TEM:iin.

Esitys liitteenä.

5. **Biotalousstrategian alueellinen jalkauttamissuunnitelma** vihreän siirtymän edistäjänä, metsä- ja ilmastoasiantuntija Sari Koivula, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto  
 Pohjois-Karjala toimi pilottina, toimijat itse ovat ehdottaneet toimia arvonlisän kasvattamiseksi. Vihreän siirtymisen edistämistä varten Pohjois-Karjalassa on hyvät resurssit niin yritysten kuin osajien tasolla ja lisäksi runsaat luonnonvarat. Aktiiviset edistykselliset teollisuusalueet ja kyky vastata EU:n tuleviin haasteisiin. Jalkauttamissuunnitelman toimet noudattavat maakunnan muita vihreän siirtymän ohjelmia.

Hakkuumäärät vielä hyvin linjassa kasvun kanssa, mutta pitää kääntää kohti korkeampaa arvonlisää. Maatalouden ja veden rooli kasvamassa. Toimenpidelistassa lähdetään luonnonhoidon menetelmien kehittämisestä ja jalkauttamisesta. Tuotteiden ja tuotteistaminen mahdollisimman pitkälle.

Esitys liitteenä.

6. **Tulevaisuuden biotalousinnovaatiot**, Head of Business Development Tiina Nakari-Setälä, VTT

Bioinnovaatiot ja tulevaisuuden tarpeet kohtaavat jo nyt hyvin, esim. ruoka, tekstiilit, energia ja ilmastonmuutoksen hillitseminen ovat teemoina VTT:n työssä. Nakari-Setälä kertasi tärkeitä reunaehtoja, kuten suorituskyky, kiertotalous ja kokonaiskestävyys. Biopohjaisuus ei ole enää riittävä erottautumistekijä. Vahvuusalueinamme on teknologialähtöiset kuitutuotteet ja ruokaratkaisut. Uusiutuvat luonnonvarat ovat Suomen avainvahvuus. Esittelyssä oli joitakin kuitutuotteiden tulevaisuuden biotuoteinovaatioista eri aikaskaaloilta.

Meillä on erinomainen ekosysteemi uusien bioinnovaatioiden synnyttämiseen. Koulutus, teollisuus ja rohkeus ovat kohdallaan, pidetään näistä hyvää huolta.

Esitys liitteenä.

7. **Keskustelu**

Toimet nyt vahvasti kuiduttavan metsäteollisuuden painotuksella, lisäksi toivottiin vahvemmin mekaanista metsäteollisuutta ja rakentamista mukaan. Ekosysteempipalveluita tulisi hallita paremmin, jotta jatkossa kestävä biotaloutta.

Panelistit esittivät huolensa kasvun mahdollisuuksista, maatalouden mukaanotto koettiin positiivisena.

Tehty työ vahvistaa ajatusta, että parlamentaarinen yhteisymmärrys todellakin pitää ja jatkuu yli vaalien.

Toimenpidesuunnitelmassa tulisi olla valtiovarainministeriö mukana, jotta huomioitaisiin niin resurssit kuin ohjauskeinot. Kustannustehokkuus oli keskusteluissa esillä. Arvonlisän kasvatus ja resurssitehokkuus tulisi huomioida työkaluina talouskuurissa.

8. **Kokouksen päättäminen**

Paneelille suuret kiitokset yhteistyöstä. Jatkotyöstöön palataan vaalien jälkeen. Puheenjohtaja päätti kokouksen 9:35